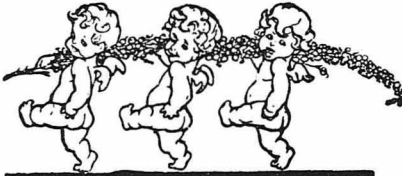

ΚΡΗΤΙΚΕΣ ΙΣΤΟΡΙΕΣ

ΕΝΑΣ ΑΡΧΙΜΑΝΔΡΙΤΗΣ... ΠΑΣΑΣ!...

Η Κρήτη πρὸ τοῦ 21. Τὰ ἔργα τῶν Γιαννιτῶρων. Ἡ ἀπόφασις τῶν Κρητικῶν. Στὴν Πέλι. Ἡ συμβουλή τοῦ Πατριάρχου Γρηγορίου. Μία ἀναφορά στὸ Σουλτάνο. Ὅσον βγαίνει στὴ μέση ἕνας ἀποφασιστικὸς ἀρχιμανδρίτης. Ἀπὸ παπᾶς... παπᾶς!... Στὴν Κρήτη. Ὁσμάν ὁ ἐξολοθρευτὴς τῶν Γιαννιτῶρων. Σφαγή καὶ κρεμάλα. Τὸ τέλος τοῦ χριστιανοφιλοῦ παπᾶ. Τὶ λέει ἡ Ἱστορία. Ἐνα μυστήριο, κ.τ.λ. κ.τ.λ.

Θὰ πάνε ἐξαπὸ γρόνια καὶ παραπάνω ἀπὸ τότε. Ἡ Κρήτη, πρὶν ἁγίον τὸ 21, ἐσαράδαζε κάτω ἀπὸ τοῦ Γιαννιτῶρων τὸ τσερούκι. Ἀσφάλεια ζωῆς, τιμῆς, πεποιθῆς δὲν ἔπαιζε ποῦθενά. Οἱ Γιαννιτῶροι γράζαν, ἔβγαζαν, ἀρπάζαν, ἐξοκτόνουν! Κορίτοι ὄμοιοι δὲν μισοῦσε νὰ σταθῆ ποῦθενά. Στῆς κερκιδᾶς τὸ καρούδι, ποὶ λέει κ' ἡ λαονομία, ἂν τὸ ἐκρούε ἡ μάνα του, οἱ Γιαννιτῶροι θὰ τὸ βρίζανε, στὰ κατὰδαθα τῆς γῆς κ' ἂν ἦτανε θὰ τὸ ἀνακάλυπταν.

Ἀλλὰλασημένος ὁ κόσμος ἀπὸ τὸ καρὸ αὐτὸ, κατέφυγε στὸ Θεο. Καὶ μὴ ἡμέρα πολλοὶ Κρητικοί, ἀπὸ διάφορα μέρη τῆς Κρήτης, μαζευτήκανε στὸ μοναστήρι τῶν Ἁγίων Ἀσωνιάτων, στὸ Ἀμάρι, γιὰ νὰ σκεφτοῦνε τι θὰ κάνουνε.

Ἀποφάσαν λοιπὸν νὰ πᾶν ὁ ἠγούμενος τοῦ μοναστηρίου καὶ μὴ ἐπιτροπὴ στὴν Κωνσταντινούπολι καὶ νὰ διαμαρτυρηθοῦν. Ἐταὶ κ' ἔγινε.

Πατριάρχης τότε ἦταν ὁ Γρηγόριος ὁ Ε'. Ὁ ἠγούμενος τῶν Ἁγίων Ἀσωνιάτων τοῦ ἐξιστόησε τὰ δεινὰ τῆς Κρήτης κ' ὁ Πατριάρχης, ἀφοῦ τὸν ἀκουσε προσετικά, τοῦ εἶπε :

— Θὰ κάμω μὴ ἀναφορά καὶ θὰ προσπαθίσω, τὴν Παρασκευὴ ποὺ βγαίνει ὁ Σουλτάνος, νὰ πᾶν τὸ προσκύνημα, νὰ τοῦ τὴν πετάξω στ' ἄμαξι.

Ὁ ἠγούμενος ἔκαμε τὴν ἀναφορά, παραφύλαξε τὸ σουλτανικό ἄμαξι καὶ τὴν ἔριξε στὸ Σουλτάνο.

Ἦρθε ὁ Σουλτάνος τὴν ἀναφορά, τὴ διάβασε καὶ κάλεσε ἀμέσως τὸν Πατριάρχη.

— Ἐνας ἀπὸ τοὺς δικούς σας, τοῦ εἶπε, μοῦδοσε αὐτὴ τὴν ἀναφορά. Ἄν αὐτὰ ποὺ γράφει συμβαίνειν ἀληθινά, πρέπει νὰ πάωιν ἕνα τέλος, γιὰτι δταν οἱ Γιαννιτῶροι ἀρνήσαντο τοὺς Χριστιανούς, θὰ ῥιχτοῦνε στὸς Τοῦρκους. Γιὰ πᾶς μου λοιπὸν, τὶ μορὸ νὰ κάνω γιὰ τοὺς Κρητικούς; Ἐγὼ μου κανένα μέσον.

— Ἐγὼ δὲν ἔχω, παρὰ θρησκευτικὴ ἐξουσία, ἀπάντησε ὁ Πατριάρχης. Μολαταῦτα, δώσε μου μὴ προσεχία νὰ σκεφτώ....

— Δυὸ μέρες σοῦ φτάνουν ;

— Φτάνουν!...

Μόλις γύρισε ὁ Πατριάρχης στὰ Πατριαρχεῖα, κάλεσε ἀμέσως τὴ Σύνοδο γιὰ νὰ συσχεφθοῦν καὶ νὰ βροῦνε τὸ μέσον, μὲ τὸ ὅποιο ἡ Κρήτη θὰ γλύτωνε ἀπὸ τὸν τρομερὸ ζυγὸ τῶν Γιαννιτῶρων. Βασάνιζαν ὄχι τὰ κεφάλια τους οἱ Συνοδικοί, μὰ τίποτε δὲν βρίζανε. Ἡ ὄχις περνοῦσαν κ' ἄρχιζαν ν' ἀπειλιζοῦνται, δταν πεπιέται ἐπάνω ἕνας ἀρχιμανδρίτης τῶν Πατριαρχεῖων :

— Ἐγὼ ἔχω, τοὺς λέει, ἕνα σχέδιο γιὰ νὰ γλυτώσω τὴν Κρήτη ἀπὸ τὸ Γιαννιταρισμὸ.

— Ποιὸ εἶνε τὸ σχέδιό σου; ρώτησαν μ' ἕνα στόμα οἱ γέροντες Συνοδικοί, μὲ τὰ μαζουρά, κάτασπρα τὰ γένεια τους.

— Νὰ πᾶς στὸ Σουλτάνο νὰ μὲ στείλῃ στὴν Κρήτη Πασᾶ!....

— Παπᾶ, εἶπες; ρώτησαν οἱ Συνοδικοί, ποῦ δὲν ἄκουσαν καλά.

— Πασᾶ, εἶπα, ὅχι παπᾶ. Ἐκεῖνοι ἔμειναν κατὰλήρητοι.

— Μὰ, οὐ εἶμαι Χριστιανός.

— Ἄς εἶμαι, ἐκεῖ θὰ φαίνομαι γιὰ Τοῦρκος....

— Εἶσαι ἱερῶμος.

— Γιὰ τοῦ Χριστοῦ τὴν πίστι, θὰ κάμω τὸν Ὀθωμανό!...

Ὅσο κ' ἂν ἦτανε τρελλὴ ἡ πρῶτασις του, ἀφοῦ δὲν βρῆκαν ἄλλο τίποτε γιὰ νὰ οἰσῶνε τὴν Κρήτη, τὴ δεχτήκανε καὶ προτείνανε στὸ Σουλτάνο νὰ στείλῃ τὸν ἀρχιμανδρίτη στὴν Κρήτη γιὰ Πασᾶ—Διοικητή.

Κι' ὁ Σουλτάνος, ποὺ ἦταν στὴν καλὴ του, δέχτηκε, ἀφοῦ μάλιστα τὸν βεβαίωσε ὁ Πατριάρχης, διὸ ὁ ἀρχιμανδρίτης αὐτὸς εἶχε τοιχερῆ ἀπὸ ἀρετὸν καιρὸ.

Τοιμάστηκε ὁ ἀρχιμανδρίτης, ἔστριψε τὸ μουστάκι του καὶ παροφασίστηκε στὸν Σουλτάνο.

— Καλὸς εἶσαι, καλὸς ὁ Σουλτάνος καὶ μ' ἀρέσει. Τοιμάσου νὰ πᾶς στὴν Κρήτη γιὰ Πασᾶς.

Φόρεσε ὁ ἀρχιμανδρίτης γούνες, κρέμασε στὸ χεῖρ του αὐρὲς, ὅπως συνήθιζαν οἱ Πασᾶδες τότε, κ' ἕνα προῖ ἀποδιδάστηκε στὴ Μεγαλόνησο, ἀποφασισμένος ν' ἀρνήσῃ τοὺς Γιαννιτῶρους.

Ποσηματῶς δὲ ἔπειτα ἀπὸ λίγο καιρὸ, δὲν ἔμεινε οὔτε ἕνας Γιαννιτῶρος στὴν Κρήτη! Τοὺς εἶχε ξεπαστρέψει ὁ Θεός.

Λένε μάλιστα, ὅτι τοὺς ἔκρινε, καὶ γι' αὐτὸ στὴν Κρητικὴ παράδοσι ἔμεινε ὁ Πασᾶς αὐτὸς ὡς «Παπᾶ—Γιάννης ὁ πηγῶρης»!

Ἄλλὰ λέει ἡ παράδοσις ἡ Κρητικὴ γιὰ τὸν περιόγο αὐτὸ Πασᾶ. Ἄς δοῦμε τώρα τί λέει καὶ ἡ Ἱστορία.

Στὰ 1809 τόσα, ἕνα προῖ ἀποδιδάστηκε ἐπὶ Χανιά ὁ νέος διοικητῆς, ποὺ ἔστειλε ὁ Σουλτάνος στὴν Κρήτη, ὁ Ὁσμάν—Πασᾶς, μ' ἀπόλυτὴ διοικητικὴ ἐξουσία. Μόλις βγήκε πρὸς λιμάνο, ὁ Ὁσμάν ζαβαλλίστηκε τὸ ἄτι του καὶ προσέπεσε ἀπὸ τὸν ἰερὸ τόπο τοῦ προσκύνηματος, χωρὶς νὰ προσκύνῃ, ὅπως ἦταν ἡ συνήθεια. Τράβηξε ἴσα τὸ δρόμο του γιὰ τὸ Διοικητήριον, περήφανος καὶ ἀμύητος.

Ἡ πρῆξις τοῦ αὐτῆ ἀναστάσεως τοὺς Τοῦρκους τῶν Χανίων. Οἱ Γιαννιτῶροι ἀγριότανε. Τὸ παζάρκι βούξε :

— Ἦρσε ὁ Πασᾶς, χωρὶς νὰ προσκύνῃ!....

Χαβᾶς, σματᾶς, κακό!...

Σὲ λίγο μάλιστα πῆγε στὸν Πασᾶ μὴ ἐπιτροπὴ Γιαννιτῶρων καὶ διαμαρτυρήθηκε γιὰ τὴν ἀσεβεία του. Μὰ ὁ Ὁσμάν Πασᾶς δὲν ἦταν ἀπὸ κείνους ποὺ δέχονται παρόμοια καὶ φρόνες. Διάταξε λοιπὸν κ' ἀποκεφάλισαν ἐκεῖ μαρσά τοὺς Γιαννιταριστοὺς.

Μόλις μαθεύτηκε ἡ νέα αὐτῆ αὐθαρεσία τοῦ Πασᾶ, τὰ Χανιά τρομοκρατήθηκαν.

Ταχῆς στὶς ἀποφάσεις του, ὁ Ὁσμάν ἔκάλεσε ἀμέσως τοὺς προύγοντας τῆς πόλεως καὶ τοὺς εἶδαζε τὰ χωριὰ καὶ τὰ φερῶνια του :

«Κατέβαινε ἐπὶ Χανιά μὲ ἀπόλυτὴν πληροφροσύνη ἀπὸ τὸν Σουλτάνο, νὰ ἐπιβάλῃ τὴν τάξι, ὅπως ἤξερε καὶ ἤθελε αὐτός.»

Κάλεσε ἐπίσης ἕναν τετραπέρατο Ἑλληνα, ἀπὸ τὸ Κεραμῆ, καὶ τοῦ ἀνέθεσε τὴν ἐκτελεστικὴ ἐξουσία! Πρῶτὴ προῖ δινόταν τέτοιο ἀξίωμα σὲ γραῖα, Ὁργάνωσε ἀκόμη εἰδικὰ σωματὰ κ' ἄρχισε ἀγριο καὶ ἀμειλιχτο τὸ ἐπάταμον τῶν Γιαννιταριστῶν.

Ἀκόμη δέχονταν σήμερα στὰ Χανιά ἕνα μέρος ποὺ ἐσφάγγονταν κατὰ διαταγὴν τοῦ Ὁσμάν τριακόσιοι Γιαννιτῶροι, ἀπὸ τοὺς πρὸ φοβερούς.

Ἡ κορυφαία ἦσαν κάτθε μέρα γεμάτες ἀπὸ Γιαννιταριστὰ κορυμὰ. Τὰ μεγάλα πλατάνια, ἀπὸ τὰ ὅποια ὡς τότε κρημοῦσαν οἱ Γιαννιτῶροι Χριστιανούς, βαστοῦσαν τόρρα στὰ κλαδιὰ τους ντουζίνες τοὺς κρημομένους Τοῦρκους.

Ἐταὶ, σιγὰ—σιγὰ, ὁ Ὁσμάν Πασᾶς ξεκαθάρισε τὸ Νομὸ Χανίων ἀπὸ τὸν Γιαννιταρισμὸ καὶ ἀνέλαβε ἔπειτα νὰ ξεκαθαρίσῃ καὶ τὸν Νομὸ Ρεθύμνης.

Ἀρχισε νὰ ξεκαθαρίζῃ καὶ τὸν Νομὸ αὐτὸν καὶ προχωροῦσε πρὸς τὸ Ἡράκλειο ὡς ποὺ ἔφτασε στὴ θέα ἡ Πένη Ἀδέρφιας. Εἶχε ἀποφασίσει γιὰ μὴν ἀφήσῃ Γιαννιτῶρο γιὰ Γιαννιτῶρο στὴν Κρήτη.

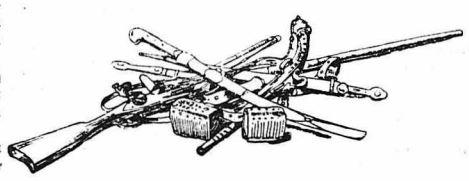
Ἄν ἔφτασε ἄνω στὰ ἑπέντε Ἀδέρφιας, οἱ Τοῦρκοι τοῦ Ἡρακλείου τοῦ ἔστειλαν μὴ προσέβια καὶ τοῦ μῆνυσαν πῶς ἀπὸ κει καὶ λέρα δὲν ἔπρεπε νὰ προχωρήσῃ καὶ πῶς δὲν θὰ τοῦ ἐπέτρεπαν νὰ πᾶν στὸ «Κάστρο» (Ἡράκλειο).

Στὸ σημεῖο αὐτὸ ἡ παράδοσις καὶ ἡ Ἱστορία ἀκόμη εἶνε σκοτεινὴ. Προχώρησε ὁ Ὁσμάν Πασᾶς ὡς τὸ Ἡράκλειο, δὲν προχώρησε, δὲν ὑπάρχει τίποτε ποὺ νὰ βεβαιώσῃ τὸ ἕνα ἢ τὸ ἄλλο. Τὸ μόνο βέβαιον εἶνε διὸ οἱ Γιαννιτῶροι ξεπαστρέτηκαν ἀπὸ τὴν Κρήτη καὶ ἦρθε ὁ κόσμος.

Ὁ Ὁσμάν Πασᾶς ἔμεινε κάμποσα χρόνια ἀκόμη στὴν Κρήτη. Ἐπειτα τὸν ἀνέκλεσε ὁ Σουλτάνος καὶ τὸν ἔστειλε στὴν Προύσα, διὰτι ἔπρεπε, λένε, σὲ δυσμένεια

Ὁ Ὁσμάν Πασᾶς

ΠΟΛΛΑ ΚΑΙ ΔΙΑΦΟΡΑ

ΓΙΑ ΝΑ ΠΕΡΝΑ Η ΩΡΑ

Συμβουλές στους παντρεμένους :
 Μην γκρινιάζετε ποτέ για σφάλματα του παρελθόντος.
 Μην αγνείτε να σας επαναλάβει το έτερον ήμισυ σας με λογική αίτησή του.
 Μην κάνετε ποτέ παρατηρήσεις εις βάρος του συζύγου σας.
 Ζητείτε τέλος με ειλικρίνεια συγγνώμη, ό ένας από τόν άλλον, για κάθε φταξιμό σας. * * *

Κάποια Άγγλική εφημερίδα είχε την ιδέα να απευθύνει στους άναγνωστές της τó ερώτημα : «Τί είναι τό φίλος.» Από τις άπαντήσεις που έλαβε, καλύτερες έχρησθησαν οι εξής :
 Φίλος είναι τό είσιτήριο της γυναίκας για τό βαλάντιο του άνδρός.
 Τό πιοσώτερο δόσσο της φτωχότερης μητέρας.
 Η διεθνής γλώσσα τών έρωτευμένων.
 Η σταγόνα που κάνει να ξεχειλίσει τό γεμάτο ποτήρι της αγάπης. * * *

Τό βουλοζέρι του υιού της Άφροδίτης.
 Ό γλυκύτερος καρπός του δένδρου του έρωτος.
 Τό πιοσώτερο χειρίδιο της γυναίκας.
 Ό πιοσώτερος της ψυχής. * * *

Τά πράγματα που έθεωρούντο ανέκαθεν γελία, είναι τά εξής :
 Η δυσπαισιότητα του άμαθούς.
 Τό προστατευτικό ύφος.
 Άνθη άληθινά και ψεύτικα μαλλιά.
 Εδωρολογία επαναλαμβανόμενη.
 Η πολιτεία τών νεοπλουτών.
 Τό κατώτατο μοσάκι του γέρον.
 Ό σήματος που νυστάζει τό χορδί. * * *

Νά τώρα και μερικέξ έξωφρενικέξ άπορίεξ :
 Γιατί σ α ν ί δ α κί όχι σάν δέν είδα ;
 Γιατί ά λ λ ά κί όχι ά χ ξ ύ δ ι ;
 Γιατί μου σ ι κ ι κί όχι γέν νει α x ε ρ ι ;
 Γιατί μ ά ν τ ρ α κί όχι μ έ γ γ υ ν α ι x α ;
 Γιατί μ αν τ ο λ ί ν ο κί όχι μ αν τ ό δέν ν ο ; * * *

ΤΑ ΠΕΡΙΕΡΓΑ ΤΗΣ ΖΩΗΣ

Ο ΑΡΙΘΜΟΣ 17

Στό Παρίσι ζούσε πρό άρκετόν έτών ένας Ιταλός κόμης όνόματι Καναβίνο, ό όποιος είχε ως οικόσημό του τόν αριθμό 17, και νά γιατί :

Ό πατέρας του είχε πάει στη Ρώμη σέ ηλικία 17 έτών και με 17 πεντάρες στην τσέπη του. Άφού άπόχησε με χιλία βάρσνα 1700 τάλληρα, άνείχε ένα ξενοδοχείο με 17 δωμάτια, τό όποίο διέτηρησε επί 17 χρόνια.
 Έπειτα έγινε έμπορος, έκανε 17 ταξείδια στην Άνατολή και σέ διάστημα 17 έτών άπέκτησε τεραστία περιουσία. 'Επί πλέον δέ έγινε ιδιοκτήτης 17 πλοίων και 17 σπιτιών.

Ό άνθρωπος αυτός, ό όποιος παραδόξως πέθανε στό 77ο έτος της ηλικίας του, άφησε στά παιδιά του περιουσία 17 εκατομμυρίων ! Γι' αυτό ό πρωτότοκος γιάός του είχε ως οικόσημό του τόν αριθμό 17. Θέλοντας δέ νά μιμηθή τόν πατέρα του, πήρε γυναίκα μιά νέα 17 έτών και την παντρεύτηκε στις 17 Δεκεμβρίου.

Τέλος έγκρασταθήκε σ' ένα σπίτι που είχε τόν αριθμό 17 και κάθε βδομάδα καλοσώσε στό τραπέζι του 17 συνδαιτημόνας, πιστεύοντας μέχρι τέλους της ζωής του ότι ό αριθμός αυτός ήταν γουρλιόκιος για την οικογένειά του.

και χάθηκε κί αυτός, σάν τόσους άλλους, άποκεφαλισθείς.

Η Τουρκική ιστορία τέλος, αναφέρει για τόν περιεργό αυτόν Πασά ότι ό 'Οθωμανό δέν θέλησαν ποτέ νά τόν δεχτούν για Τορκό. Οι ίδιοι μάλιστα οι Τορκοί της Κρήτης τόν είπαν «Πασά—Γιάννη—Πινγάρη και από αυτούς πήραν τό παρασούκι αυτό του 'Οσμάν ό Χριστιανό. 'Υπό τό όνομα αυτό έγινε πάντως γνωστός σήμερα στόν λαό της Κρήτης ό 'Οσμάν—Πασάς ως «Πασά—Γιάννης ό Πινγάρη».

Ό Χριστιανό, και σήμερα ακόμα, πιστεύουν άπολύτως πως ό 'Οσμάν Πασάς ήταν Χριστιανός και προσοπιστό τόν Τορκό για νά βοηθή τούς 'Ελληνες και νά ξεσπαστούν τούς Τορκούς.
 Ήταν λοιπόν Χριστιανός κρυφός ό 'Οσμάν, ήταν ό Άγχιμανδρότης της Πόλης ή ήταν Τορκοίς ; Ποιάς έξοξί ; ...
 Τά χρόνια πουΐχσε κί 'έδρασε ήταν σκοτεινά και τόν σκέπασε κί αυτόν, έν μέρος, τό βαθύ σκοτάδι τους.

ΑΠΟ ΤΗ ΖΩΗ ΤΩΝ ΜΕΓΑΛΩΝ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ

ΑΝΕΚΔΟΤΑ ΤΟΥ ΓΑΜΒΕΤΑ

Ό αγόςος πελιτικός. Πός έξούσε ό Γαμβέτας. Δεπτεμέρες κί έπεισείδια της ζωής του. Ή προφρηία μιάς μάγισσας. Η άγάπη του προς την πελυτέλεια. Η ύπαρξίς του Θεού. Ό Γαμβέτας και τά παρσώμα, κ.τ.λ. κ.τ.λ.

Ό μέγας πολιτικός της Γαλλίας Γαμβέτας έθεωρείτο από τούς συγχρόνους του ως πρότυπο καλοσίνης και αγαθότητος. Ήταν ειλικρινής, ήσυχος, άμνησίκκος, φιλελεύθερος. Είχε τρώπους ελευθερικούς, και γι' αυτό άπεκαλείτο άπ' όλους τούς γνωστούς του αγόςος. Άκούγε με άνεξάντηλη ισομνη τις συμβουλές τών καλών φίλων του και ή μεγαλύτερη ενύγνια του, καθώς έλεγε, ήταν όταν συμφωνούνταν με παλιούς φίλους του, με τούς όποιους βρίσκόνταν σέ διάσταση, λόγω πολιτικών διαφορών.

Ό Γαμβέτας κομύταν άργά και ξυπνούσε πάλι άργά. Έπαιρνε τότε τις εφημερίδες και τις έπιστολές που τού έφτανε ό πιστός ύπρητής του Φραγκίσκος και τις εδιάβαζε όλες. Κατόπιν έκοβε άπ' αυτές διάφορα άποκόμματα που τόν ενδιέφεραν και άπαντούσε στις πού έπεινούσε έπιστολές. Στις δέκα τό πρωί δεχόνταν τούς φίλους του, με τούς όποιους συννομίλουσε επί άρκετή ώρα. Έπειτα, επειδή φρόδταν την λαχρασρία, συνήθιζε νά ξεσκαχίται καθημερινώς στην Ξιρασκία, μαζύ με τό νεαρό του γραμματέα Άρνό ή νά γυμνάζεται στη σκοποβολή. Τό απόγευμα πήγαινε πάντα στη Βουλή. Τό βράδυ, όταν δέν ήταν άπασαολιμένος με καμιά πολιτική σύσκεψη ή καλεσμένος σέ κανένα επίσημο γεύμα, πήγαινε με μεγάλη ευχαρίστησι στο θέατρο της «Κομνενί Φρανσάζ» ή τού «Παλιού Ρουαγιάλ», όπου είχε δικό του θεωρείο. Μετά τά μεσάνυχτα περνούσε από τά γραφεία της «Γαλλικής Δημοκρατίας», της εφημερίδος που διηύθυνε ό ίδιος, κί έμενε κί εκεί μιά ώρα περίπου. Ό Γαμβέτας μετά τό πρόγευμα άρεσκόνταν νά άπαγγέλλει ποιήματα, ίδιους του Ούγκώ, τόν όποιον έπροτιμούσε άπ' όλους τούς άλλους ποιητάς.

Κάποια μάγισσα είχε επί κάποιου στη μητέρα του Γαμβέτα ότι ό γιάός της ή ά ανέβαυσε στα άνώτερα άδύσματα της πολιτείας και ότι ή άπέθανε από τό χέρι μιάς γυναίκας. Ό Γαμβέτας, άν και άθεός, ήταν έν τούτους δαισιόδομος και πίστευε σ' αυτήν την προφρησία. Άπόσσο δέν πραγματοποιήθηκε δόλοζληση, γιατί, μολονότι έγινε προφητοσύνη και Πρόεδρος Δημοκρατίας, πέθανε από φυσικό θάνατο. * * *

Ό Γαμβέτας, όσο ήταν άκόμη ένας άπλόξ διαηγόςος, διακρινόνταν για την άτμηλησία του ντυσιματός του. Άλλά και άγότρεα που έγινε ίσουργός δέν έννοούσε νά μεταβάλλει συνήθειες. Σέ κάποιο ύπουργικό συμβούλιο μάλιστα ό συνάδεικός του στατηγός Τρουσώ, άνθρωπος που άγαπούσε αστηγρή την έθιμοτυπία, έσκυψε και τού είπε με άδμνησία :
 — Μιά, για τό Θεό, ποτέ θ' άλλάξης πουκάμισο ; ...

Όταν όμως έγινε Πρόεδρος της Βουλής και μετώκησε στα άνώτερα τόν Βουρβόνων, άρχισε νά αγαπά τά πλούτη και νά ζή με μεγάλη πολυτέλεια. Πολλές μάλιστα λόγος έγινε τότε για τις πολυδάπανες εορτές που διοργάνωσε, καθώς και για τό γεγονός ότι είχε τόν καλύτερο μάγειρο τού Παρισιού και λουζίνταν μέσα στόν άσημένο λουτήρα του δικού ντ έ Μορνύ. Άπόσσο ό Γαμβέτας κατά βάθος άγαπούσε την απλότητα και τη λιτότητα και ήταν άπαδός της Σπαρτιατικής αγούνης. * * *

Ό Γαμβέτας, εκέρδιζε τά χρήματά του έντιμώς εργαζόμενος στην εφημερίδα του, άπ' την όποια έπαιρνε ετησίως 30.000 φράγκα μισθό και ή όποια του παρείχε έμπροστώτως κατοικία, ύπρητές και άχημα. Για νά δόσση κάποτε κάποιον μεγάλην γιορτή στο μέγαρο του, άναγκάστηκε νά δανεισθή τά ξέροδα από μερικούς φίλους του. Όταν άπέθανε ό διευθυντής της εταιρείας τού αεροπόρου, που ήταν θαυμαστής του και φίλος του, τού κληροδότησε ένα μεγάλο χρηματικό ποσό. Άλλ' ό Γαμβέτας μόνον ένα μέρος της κληρονομίας δέχτηκε, και αυτό τό χρησιμοποίησε για τις άνάγκες τού κόμμάτου του. * * *

Ό Γαμβέτας συννομίλουσε κάποτε με τόν έφανήν δικηγόρο Λασσώ για τό ζήτημα της ύπόρξεως τού Θεού.
 — Άποφώ, τού είπε ό φίλος του, πως είναι δυνατόν ένας άνθρωπος σάν έσάς νά είναι άθεός. Σέ τί λοιπόν πιστεύετε ;
 — Σέ τί πιστεύω ; φώναξε ό Γαμβέτας. Πιστεύω σέ σένα, πιστεύω στην ευλογία ! * * *

Ό Γαμβέτας δέν δεχόνταν ποτέ παρσώμα. Όταν τόν ρώτησαν σχετικώς σέ μιά πολιτική περιόδια, άποκρίθηκε :
 — Έγώ δέν θέλω παρσώμα. Είμαι όμως από κείνους που τά μοιράζουν ευχαρίστως σ' όσους τά θέλουν ! ...

Ό Λέων Γαμβέτας

